

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind cerințele de sănătate animală și certificarea animalelor acvatice, precum și a produselor de origine animală provenite de la acestea

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind cerințele de sănătate animală și certificarea animalelor acvatice, precum și a produselor de origine animală provenite de la acestea. Subdiviziunea: Direcția sănătatea și bunăstarea animalelor. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ În temeiul art. 192 alin. (2), art. 197 alin. (3), art.201 alin. (3), art. 205 alin. (2), art. 211 alin.(1) și art. 216 alin. (4) din Legea nr. 196/2024 privind sănătatea animală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova 2024, nr. 389-391 art. 600), cu modificări ulterioare. Proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind cerințele de sănătate animală și certificarea animalelor acvatice, precum și a produselor de origine animală provenite de la acestea, vine întru executarea acțiunii nr.13, Capitolul 12- Siguranța alimentară, politici sanitare și fitosanitare din Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la UE pe anii 2025-2029. Concomitent, proiectul prenotat, transpune Regulamentul delegat (UE) 2020/990 al comisiei UE de completare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește cerințele de sănătate animală și de certificare pentru circulația în cadrul Uniunii a animalelor acvatice și a produselor de origine animală provenite de la animale acvatice.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative De menționat faptul că măsurile de atenuare a riscurilor prevăzute în prezentul proiect completează cerințele de sănătate animală prevăzute în Legea nr. 196/2024 privind sănătatea animală, în ceea ce privește circulația animalelor acvatice, inclusiv a celor destinate consumului uman, și a produselor de origine animală provenite de la animale de acvacultură, pentru a se asigura că aceste mărfuri nu prezintă un risc semnificativ pentru răspândirea bolilor acvatice. Din acest considerent, aprobarea prezentei norme va stabili cerințe suplimentare privind circulația animalelor acvatice și a produselor de origine animală provenite de la acestea, necesare pentru a asigura implementarea unor programe de eradicare și supraveghere a bolilor la animalele acvatice, precum și în zonele și compartimentele care au obținut statutul de indemn de boală, în baza Normei sanitare veterinare cu privire la supravegherea, programele de eradicare și statutul de indemn de boală pentru anumite boli listate și emergente, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 229/2025. Prin urmare, se stabilesc norme suplimentare pentru curățarea și dezinfecția mijloacelor de transport ale animalelor acvatice, schimburile de apă, evacuările de apă și

măsurile de biosecuritate, pentru a atenua posibilele riscuri care decurg din transportul acestor animale acvatice în Republica Moldova.

Momelile vii pentru pescuit infectate cu o boală acvatică listată sau emergentă reprezintă un risc semnificativ de boală pentru animalele acvatice sălbatice și, prin urmare, potențial, și pentru animalele de acvacultură. În consecință, pentru a aborda acest risc, prezentul proiect prevade că momelile vii pentru pescuit trebuie să provină numai dintr-o zonă cu statut de indemn de boli, dacă urmează să fie utilizate într-o zonă sau un compartiment cu statut de indemn de boli. Din acest considerent, noile cerințe vor avea impact major asupra sănătății animalelor, sănătății publice economiei țării și bunăstării animalelor.

Semnele clinice ale bolii sunt mai puțin evidente la anumite categorii de animale de acvacultură, cum ar fi ouăle și moluștele. Prin urmare, este necesară efectuarea inspecțiilor clinice ale acestor categorii de animale de acvacultură înainte de fiecare deplasare dintr-o unitate de acvacultură. Prin urmare, prezenta normă prevade efectuarea anumitor verificări în ceea ce privește documentația, data inspecției clinice anterioare a animalelor de acvacultură deținute în unitatea de acvacultură și detaliile deplasărilor către unitate.

Aceste reglementări sunt absolut necesar de întreprins, deoarece sunt o parte componentă a măsurilor sanitare veterinare, astfel încât vin în împlinirea Legii nr. 196/2024 privind sănătatea animală.

Prezentul proiect ajustează și actualizează cerințele legislației privind sănătatea animală și certificarea animalelor acvatice, precum și a produselor de origine animală provenite de la acestea.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Din obiectivele urmărite ale acestui proiect se enumeră prevenirea răspândirii bolilor transmisibile ale animalelor acvatice în țara noastră. Bolile listate sunt acelea care pot afecta atât sănătatea animală cât și sănătatea umană. Noile reglementări au drept obiectiv și scop de obținerea unor măsuri eficiente pentru prevenirea răspândirii acestor boli între unitățile de animale de acvacultură.

Un alt obiectiv urmărit al acestui proiect este de a oferi protecție sănătății publice. Reieșind că multe din boli listate sunt zoonoze, pot cauza boli majore cu afectarea sănătății oamenilor, reglementarea acestora este esențială pentru prevenirea eventualilor focare de boală.

Bolile infecțioase la animale pot provoca pierderi economice semnificative pentru economia țării noastre, afectând scăderea producției, creșterea costurilor pentru tratament și măsuri de control, și pierderea piețelor pentru produsele de origine animală. Reglementările propuse urmăresc reducerea acestor pierderi prin implementarea unor măsuri de prevenire și control eficiente a bolilor la animale acvatice în Republica Moldova.

În plus față de cele menționate, remarcăm și faptul reglementările propuse vor contribui la protejarea acvaculturii și a resurselor naturale prin evitarea introducerii necontrolate de animale acvatice în habitate naturale sau în sisteme de acvacultură, care ar putea duce la introducerea bolilor în ecosisteme sensibile și reglementarea mișcărilor pentru scopuri speciale (ex: eliberare în natură, pescuit recreativ, cercetare) prin măsuri de biosecuritate.

Proiectul prenotat va spori facilitarea comerțului cu animale provenite din acvacultură prin respectate condițiile de sănătate publică și animală și reducerea riscurilor pentru industrie și menținerea standardelor ridicate de calitate în sectorul acvaculturii.

În tabelul de mai jos sunt redate obiectivele propuse prin prisma proiectului prenotat:

Nr. crt.	Obiectiv	Descriere
1	Prevenirea răspândirii bolilor	Evitarea transmiterii bolilor acvatice între unitățile de acvacultură prin mișcarea animalelor și produselor infectate.
2	Stabilirea cerințelor de mișcare a animalelor acvacultură	Stabilirea regulilor privind transportul, ambalarea, și de trasabilitatea animalelor.
3	Protejarea zonelor cu statut sanitar superior	Aplicarea unor condiții pentru circulația către/înspre zone libere de boală sau aflate în programe de control.
4	Siguranța ecosistemelor și a resurselor acvatice naturale	Prevenirea introducerii bolilor în habitate naturale sau în instalații de acvacultură prin mișcări necontrolate.
5	Facilitarea comerțului sigur	Permite circulația liberă în țară, cu respectarea normelor de sănătate animală și siguranță sanitară.

Rezultatele scontate ale prevederilor prezentului proiect sunt:

- Reducerea riscului de răspândire a bolilor acvatice, datorită faptului aplicării cerințelor sanitare care vor duce la o protecție mai bună a animalelor acvatice împotriva bolilor transmisibile;
- Circulație internă sigură și predictibilă care va spori facilitarea comerțului cu animale acvatice și produse derivate fără compromiterea sănătății animalelor din alte unități de acvacultură;
- Scăderea pierderilor economice din acvacultură prin măsuri de prevenirea bolilor și reducerea mortalităților inclusiv și a costurilor asociate tratamentului și eradicării focarelor;
- Protecția ecosistemelor naturale și a biodiversității acvatice prin evitarea introducerii neintenționate a bolilor în habitate naturale prin mișcări necontrolate de specii acvatice.

Principalele prevederi ale proiectului prenotat sunt menite să răspundă noilor provocări în domeniul sănătății animalelor acvatice. Aceste măsuri sunt destinate protejării sănătății publice, economiei și bunăstării animalelor.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

La Proiectul Hotărârii de Guvern pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind cerințele de sănătate animală și certificarea animalelor acvatice, precum și a produselor de origine animală provenite de la acestea, nu a fost identificate opțiuni alternative decât cea de aprobare a proiectului dat, reeșind din faptul că prevederile propuse vin să ajusteze și să perfecționeze cadrul normativ conform cerințelor UE;

În privința riscurilor privind lipsa de intervenție menționăm următoarele: răspândirea rapidă și impactul asupra sănătății animalelor acvatice, cu generarea eventualelor boli, afectarea unui număr mare de animale ducând la mortalitate semnificativă și pierderi economice palpabile.

Neaplicarea noilor măsuri pot provoca următoarele consecințe, care sunt redată în tabelul de mai jos:

Categorie	Consecință
Sanitară Veterinară	Răspândirea bolilor acvatice
Mediu	Contaminarea habitatelor naturale
Economică	Pierderi în sectorul acvaculturii

Reieșind din faptul că Legea cadru 196/2024 privind sănătatea animală va intra în vigoare la data de 08 mai 2028, respectiv data intrării în vigoare a Hotărîrii de Guvern este odată cu intrarea în vigoare a legii sus menționate.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Scopul acestui proiect este prevenirea și controlul bolilor transmisibile la animale sau de la animale la oameni, în special în domeniul acvaculturii și transportului/accesului la piețe, pentru produsele acvatice.

La fel acest proiect cu relevanță UE, urmărește formarea unui cadru legislativ simplificat, armonizat și coerent pentru sănătatea animalelor, de menținere a siguranței sănătății publice și de a păstra un mediu sigur din punct de vedere epidemiologic, pe baza unei bune guvernante și în conformitate cu standardele internaționale, promovate și recomandate de către WOA (Organizației Mondiale pentru Sănătatea Animală), pentru a consolida și a menține statutul "*indemn de boală*" pentru anumite boli ale animalelor inclusiv și a celor de acvacultură..

În această ordine de idei se urmărește protejarea sănătății publice, prin monitorizarea stării sanitare (boli listate, emergente), inclusiv în cazul zonelor/compartimentelor declarate libere de boală sau sub programe de eradicare / supraveghere.

Un alt impact pozitiv asupra sectorului public este legat de mecanismul de alertă și coordonare, astfel se va menține sistemul eficient de monitorizare a bolilor și de reacție rapidă în caz de focar de boală. În zone declarate „libere de boală” sau supuse programelor de eradicare, mișcările animalelor vor fi monitorizate pentru a nu compromite aceste staturse.

Un alt impact major asupra controlului lanțului alimentar va permite să fie aplicate restricționări a comerțului cu produse de origine animală provenite din acvacultură în cazul unui focar de boală, păstrând principiul siguranței și securității alimentare.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Din punct de vedere economic, financiar și al sănătății publice impactul se așteaptă să fie în măsură pozitivă. În primul rând, se preconizează beneficii din incidența redusă a apariției eventualelor focare de boală, și diminuarea costurilor pentru elucidarea acestor focare.

Pe termen lung, cadrul strategic va fi în avantajul tuturor, avînd un cadru normativ, flexibil și bazat pe rezultate eficiente.

Întrucît ANSA efectuează procedurile de control în materie de sănătatea animalelor și eradicare a bolilor la animale, mijloacele financiare de implementarea acestor prevederi sunt prevăzute în bugetul instituției și din contul bugetului ANSA.

Impactul financiar asupra bugetului existent al ANSA va rămîne gestionabil, datorită integrării progresive a noilor măsuri de prevenire a bolilor. Deși costurile de

conformare pe termen scurt vor crește, efectele pozitive pe termen lung asupra sectorului agricol vor contribui la stabilitatea și competitivitatea pieței zootehnice.

Cheltuielile eventual suplimentare sunt argumentate de necesitatea modernizării și eficientizării sistemului de prevenire și control al bolilor animale, astfel se vor reduce semnificativ riscurile de focare de boli în efectivele de animale de acvacultură care ar putea afecta semnificativ economia.

Pe termen lung impacturile vor fi apreciabile prin reducerea focarelor și a pierderilor economice în sectorul acvaculturii; creșterea eficienței intervențiilor prin monitorizare automată și notificări rapide; accesul mai ușor la fondurile europene și integrarea în rețelele comerciale europene, ceea ce va îmbunătăți viabilitatea economică a fermierilor și a întreprinderilor.

Conform Cadrului bugetar pe termen mediu (2025-2027), aprobat prin Hotărârea de Guvern nr.561/2024, pentru sectorul Agricultură, în special pentru domeniul Sănătății animalelor au fost estimate costuri, redate în tabelul de mai jos:

Activități	2025	2026	2027
Implementarea Programului acțiunilor strategice de supraveghere, profilaxie și combatere a bolilor la animale, de prevenire a transmiterii bolilor de la animale la om și de protecție a mediului (ANSA)	46 524,7	46 524,7	46 524,7
Total subprogramul 5103	207 807,6	328 435,2	323 228,5

Tot odată, conform bugetului de stat pentru anul 2025, adoptat de Parlamentul Republicii Moldova prin Legea nr. 310/2024, pentru domeniul de creștere și sănătatea animalelor, conform subprogramului 5103 au fost alocate *25967,0 mii lei*.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Datorită obiectivelor propuse și promovării celor mai bune practici pentru măsurile în materie de sănătate a animalelor, fermierii vor implementa măsuri suplimentare de biosecuritate, cu aplicarea sistemelor de dezinfecție, astfel încât să fie menținută sănătatea și bunăstarea animalelor de acvacultură dar și statul indemn de boală al unității sau compartimentului.

În această ordine de idei, obținerea și menținerea statutului ”indemn de boală” pentru anumite boli listate, va favoriza circulația liberă pe teritoriul Republicii Moldova și cu dreptul de export fără restricții pe piața internațională a animalelor, produselor de origine animală de acvacultură, iar crescătorii de animale acvatice, sectorul privat, vor obține plus valoare din activitățile sale.

Tot odată prevederile acestui proiect nu implică costuri de conformare din motiv că nu implică eliberarea de careva acte permissive.

De menționat faptul că reglementările propuse vor permite prevenirea pierderilor economice în caz de focare de boală în unitățile de acvacultură, din motiv că odată apărute focarele de boală acestea afectează atât randamentul de creștere al animalelor cât și producția acestora.

Pe lângă pierderile directe din cauza sacrificării animalelor, pot duce la scăderea cererii de produse de acvacultură afectate sau la creșterea prețurilor din cauza ofertei limitate.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Deoarece prezentul proiect de Hotărâre de Guvern reglementează sănătatea animalelor acvatice și a produselor obținute de la acestea animale, prin urmare nu există impact asupra datelor cu caracter personal, sau cel puțin aceste norme nu afectează cumva acest domeniu.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Deoarece prezentul proiect de Hotărâre de Guvern reglementează în special domeniul veterinar, animalier, prin urmare nu există impact asupra echității și egalității de gen, sau cel puțin aceste norme nu afectează cumva acest domeniu.

4.5. Impactul asupra mediului

Deoarece prezentul proiect de Hotărâre de Guvern reglementează în special domeniul veterinar, animalier, prin urmare nu există impact asupra mediului, sau cel puțin aceste norme nu afectează cumva acest domeniu.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Alte impacturi și indicatori concreți ai succesului sunt:

- sporirea gradului de asigurare a populației cu produse de origine animală de acvacultură de calitate;
- reducerea riscurilor de pierderi economice cauzate de boli în unitățile de animale de acvacultură.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Prezentul proiect transpune Regulamentul (UE) 990/2020 în ceea ce privește **cerințele de sănătate animală și de certificare pentru circulația a animalelor acvatice și a produselor de origine animală provenite de la animale acvatice**. Menționăm că Regulamentul 990/2020 face trimiteri la Regulamentul de punere în aplicare 2018/1882 care a fost transpus prin Ordin ANSA nr. 335/2025.

Sistemul actual ar putea permite dezvoltarea unor programe durabile de control, eradicare a bolilor la aceste animale prin solicitare și furnizare de cofinanțare la nivelul UE.

5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Proiectul dat creează cadrul juridic intern necesar în vederea implementării legislației naționale în domeniul sănătății animalelor care transpune prevederile UE: Legea nr. 196/2024 privind sănătatea animală.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În conformitate cu prevederile articolului 9 al Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare începând

cu data de 29 august 2025 (<https://particip.gov.md/ro/document/stages/amunt-de-initierea-a-elaborarii-proiectului-hotararii-de-guvern-pentru-aprobarea-normei-sanitare-veterinare-privind-cerintele-de-sanatate-animala-si-certificarea-animalelor-acvatice-precum-si-a-produselor-de-origine-animala-provenite-de-la-acestea/15097>), a inițiat consultările publice asupra elaborării proiectului **Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind cerințele de sănătate animală și certificarea animalelor acvatice, precum și a produselor de origine animală provenite de la acestea.**

Propunerile și recomandările pe marginea proiectului Proiectul Hotărârii de Guvern **Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind cerințele de sănătate animală și certificarea animalelor acvatice, precum și a produselor de origine animală provenite de la acestea** au putut fi expediate până pe data de 12 septembrie 2025.

În vederea respectării prevederilor legislației în vigoare proiectul va fi supus avizării și consultării publice cu autoritățile publice și asociațiile de profil, conform prevederilor art. 32 din Legea 100/2017 cu privire la actele normative, fiind plasat pe pagina web a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare www.maia.gov.md la compartimentul Transparență decizională/ Proiecte de documente, odată ce acest proiect va fi discutat în cadrul Ședinței Secretarilor Generali cu atribuirea numărului unic al proiectului.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul urmează a fi supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție în conformitate cu art. 36 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Proiectul urmează a fi supus expertizei de compatibilitate de către Centrul de Armonizare a Legislației în conformitate cu art. 35 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Proiectul urmează a fi supus expertizei juridice de către Ministerul Justiției în conformitate cu art. 37 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Prezentul proiect reprezintă act normativ de punere în aplicare a prevederilor Legii nr.196/2024 privind sănătatea animală.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea prevederilor prezentelor Norme sanitare veterinare se va efectua din bugetul de stat în limita mijloacelor alocate pentru măsurile de control al bolilor la animale inclusiv cele de acvacultură.

ANSA reprezintă autoritatea competentă națională în prevenirea și controlul bolilor la animale pe teritoriul Republicii Moldova.

Anume ANSA intervine în efectuarea controlului, eradicării focarelor de boală.

Relatăm faptul că prevederile propuse prin proiectul dat nu necesită alocare de mijloace financiare suplimentare.

Secretar de Stat

Digitally signed by Scripnic Iurie
Date: 2025.09.22 12:19:10 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Iurie SCRIPNIC